

REFORMY. ŁATWIEJSZY DOSTĘP DO KULTURY. ZAKOŃCZENIE INWESTYCJI WARTYCH 1,5 MLD ZŁ.

To najważniejsze zadania, które będą realizowane w 2014 r. przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Informacja prasowa

Warszawa, 17 stycznia 2014 r.

REFORMY

1 stycznia br. rozpoczęła się realizacja Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2014-2020.

Dokument stanowi **nowe rozwiązania systemowe**, porządkujące i rozbudowujące dotychczasowe działania w tym zakresie. Swym zasięgiem obejmuje najważniejsze z obszarów powiązanych z czytelnictwem i obecnością książki na rynku: promocję i upowszechnianie czytelnictwa i książki wśród nieczytających, wspieranie wydawania wartościowej literatury i czasopism kulturalnych, szkolenie księgarzy oraz regulacje prawne dotyczące rynku książki.

Istotnym elementem będą działania zmieniające i wzmacniające rolę biblioteki jako podstawowej przestrzeni kontaktu z książką. W związku z tym planowana jest: modernizacja budynków bibliotek, unowocześnianie ich serwisu, zakup nowości oraz szkolenia bibliotekarzy.

Jednym z ważniejszych elementów programu, wychodzącym naprzeciw zmianom cywilizacyjnym, będą działania służące udostępnianiu legalnej książki w internecie.

W ciągu sześciu lat na ten cel przeznaczonych zostanie **miliard złotych**.

Pomoc socjalna kierowana do artystów

Z stycznia początkiem 2014 r. rozpoczęły się analizy, które mają doprowadzić do zmian w funkcjonowaniu systemu pomocowego dla twórców znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Ich zadaniem jest **wielokrotne zwiększenie środków finansowych** przeznaczanych na ten cel.

1 września br. wejdą w życie zmiany w programie szkolnictwa artystycznego I i II stopnia.

Ich celem jest **zwiększenie szans na zawodowy rozwój absolwentów** szkół i uczelni artystycznych. Zmiany koncentrują się na trzech kwestiach:

- rozwijaniu gry zespołowej i pracy w zespole (przy zachowaniu szczególnej troski o najzdolniejszych uczniów)
- lepszej korelacji treści przedmiotów
- większej autonomii dyrektorów w zarządzaniu szkołami

Zmiany służą dostosowaniu programu do aktualnych potrzeb oraz wyzwań przyszłości. Za koniecznością ich wprowadzenia przemawiają m.in. dynamicznie zmieniające się wyzwania rynku pracy, niepokojące tendencje demograficzne, obniżenie wieku realizacji obowiązku szkolnego oraz rozwój nowych technologii.

Nie wszyscy absolwenci szkół artystycznych zostaną zawodowymi artystami. Jednak od najmłodszych lat obcując ze sztuką w dorosłym życiu będą świadomymi widzami, osobami bardziej kreatywnymi i otwartymi. Wczesne kształcenie artystyczne wpływa w bezpośredni sposób na zwiększanie się kapitału kulturowego.

1 września br. nastąpi zakończenie reformy programowej przedmiotów artystycznych w szkołach powszechnych.

12 marca 2008 r. podpisano porozumienie między MKiDN i MEN w zakresie upowszechniania edukacji kulturalnej. Zmiany wprowadzono stopniowo od 1 września 2009 r. Wraz z początkiem roku szkolnego 2014/2015, muzyki i plastyki będą się uczyć już wszyscy uczniowie podstawówek, gimnazjów i liceów ogólnokształcących - wg szacunków - **prawie 4 mln dzieci i młodzieży.**

ŁATWIEJSZY DOSTĘP DO KULTURY

2014 r. będzie pierwszym pełnym rokiem realizacji programu Muzeum za złotówkę

- bilet wstępu do każdego z państwowych muzeów dla dzieci i młodzieży do 16 roku życia kosztuje symbolicznie 1 zł
- obecnie w programie uczestniczy 40 placówek, systematycznie dołączają kolejne. Wykaz placówek : www.mkidn.gov.pl/muzeumzazlotowke

3 edycja akcji Darmowy Listopad

Cztery rezydencje królewskie: Zamek Królewski na Wawelu, Zamek Królewski w Warszawie, Łazienki Królewskie i Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie po raz kolejny udostępnią zwiedzającym swoje wnętrza i zbiory za darmo. W dwóch pierwszych edycjach liczba zwiedzających sięgnęła prawie **pół miliona.**

Biblioteka +

Program Wieloletni KULTURA+, którego jednym z priorytetów jest Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek, działa od lutego 2011 r. Jego celem jest przekształcenie bibliotek publicznych w mniejszych miejscowościach w lokalne centra dostępu do kultury, wiedzy i ośrodki życia społecznego na wzór takich instytucji w krajach skandynawskich i zachodnioeuropejskich. Na realizację programu rząd przeznaczył **150 mln zł**. Do tej pory liczba budowanych lub modernizowanych bibliotek gminnych wyniosła **225** (z tego zakończonych jest 78 projektów) za łączną kwotę **132,3 mln zł**. W 2014 r. zakończonych zostanie ok. **90 kolejnych inwestycji**. Program stał się jednym z najważniejszych elementów NPRCz i zostanie **przedłużony do 2020 r.**

MAK+ system, który umożliwia tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego, bazy użytkowników placówki, rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów oraz prowadzenie statystyki. Jest już zainstalowany w **1353** bibliotekach. Skatalogowano w nim ponad **6,4 mln egzemplarzy**, co czyni go największym katalogiem bibliotecznym w Polsce. Szacuje się, że do końca 2014 r. MAK+ obejmie ok. **1600 placówek**, a skatalogowanych w nim będzie ok. **9 mln książek**.

Bezpłatna aplikacja „Czytelnik” - unikalne rozwiązanie informatyczne, które umożliwia jednoczesne przeglądanie zasobów ponad 1000 bibliotek korzystających z MAK-a+, wyszukiwanie w wybranej lokalizacji, sprawdzanie terminów zwrotów książek oraz - dzięki wbudowanej mapie - znajdowanie szukanej pozycji w najbliższej okolicy.

Zakończenie procesu internetyzacji bibliotek

W 2014 r. **wszystkie placówki** mają możliwość podłączenia bezpłatnie do szerokopasmowego Internetu. Program jest efektem porozumienia, jakie w 2012 r. zawarły MKiDN, MAiC, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz Orange Polska (przedłużenie programu z 2009 r). Z tej oferty korzysta obecnie ponad 3,2 tys. placówek.

Domy kultury

Placówki za pomocą swoich działań integrują społeczność lokalną i stanowią miejsce aktywizacji wszystkich jej grup. Celem funkcjonującego w ramach Programów Ministra priorytetu „*Infrastruktura domów kultury*” jest modernizacja i rozbudowa lokalnych ośrodków. W 2014 r. przeznaczonych na to zostanie 14 mln zł (140 wyremontowanych obiektów).

KULTURA ON LINE / DIGITALIZACJA/UDOSTĘPNIANIE

Cyfrowe zasoby polskiego dziedzictwa kulturowego są coraz częściej dostępne w internecie. Zapewnienie społeczeństwu dostępu do tych obiektów jest nadrzędnym celem digitalizacji materiałów archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych. Nowoczesne technologie pozwalają na zabezpieczenie oryginalnych materiałów: filmów, książek, fotografii itp.

- zakończenie projektu „*Konserwacja i digitalizacja przedwojennych filmów fabularnych w FilMOTECE Narodowej – NITROFILM*” – czerwiec; wartość projektu - 19, 2 mln zł, dofinansowanie UE - 14, 7 mln zł.
Ostatnim etapem jest praca nad obrazem „Ludzie bez jutra” w reż. Aleksandra Hertza z 1919 roku (dotychczas uznany za zaginiony)
- www.repozytorium.fn.org.pl - zabezpieczenie magnetycznych materiałów dźwiękowych do polskich filmów fabularnych z lat 1950-1965 **250 tytułów**, czyli ponad **pół miliona zdigitalizowanych materiałów**
 - z początkiem roku 2014 zakończą się prace nad nową wersją filmu „Potop” (reż. Jerzy Hoffman, 1974)
 - rekonstrukcja filmu „Pan Wołodyjowski”
- www.fototeka.fn.org.pl - wirtualny album filmu polskiego
 - digitalizacja kolejnych **15 - 16 tys. negatywów**, zakończenie procesu skanowania wszystkich materiałów fotograficznych z lat 1952-1960
 - kontynuacja skanowania kolekcji fotograficznych autorstwa: Jerzego Troszczyńskiego, Romana Sumika, Tadeusza Kubiaka i Krzysztofa Fusa
 - nowa odsłona serwisu z nowoczesną szatą graficzną
- www.gapla.fn.org.pl - internetowa galeria plakatu filmowego - zeskanowanie i opublikowanie **1400 kolejnych plakatów**
- www.ninateka.pl - systematycznie poszerzanie zasobów (obecnie udostępnia prawie 3 tys. materiałów)
 - Narodowy Instytut Audiowizualny rozpocznie digitalizację archiwalnych nagrań **Ewy Demarczyk**, nagrań z **Konkursów Chopinowskich** oraz archiwów poświęconych twórczości **Tadeusza Kantora**
 - kontynuacja współpracy z Polskim Radiem S.A. w celu zakończenia digitalizacji zbiorów będących w jego dyspozycji do końca 2015
 - udostępnienie pierwszej serii haseł kolejnego projektu - **Internetowego Polskiego Słownika Biograficznego(IPSB)**

- www.trzejkompozytorzy.pl - rozbudowa kolekcji, poszerzanie o kolejne nagrania, udostępnienie on-line dwóch wyjątkowych kolekcji muzycznych: **Wojciech Kilara i Andrzeja Panufnika** (druga połowa roku)
- www.muzykotekaszkolna.pl - powstanie **Kanon Kompozycji**, które każdy znać powinien. Dostępny on-line, o każdej porze, za darmo.
- www.polona.pl
 - ponad **10 mln nowych skanów** , udostępnionych będzie w sumie ponad **pół miliona obiektów** od II do XXI wieku
 - możliwość tworzenia własnych bibliotek cyfrowych (biblioteki, muzea, organizacje pozarządowe i osoby prywatne)
 - publikacja najważniejszych dzieł współczesnej literatury polskiej, do których licencje zostaną zakupione w ramach NPRCz
 - udostępnienie najpełniejszej kolekcji polskiej prasy dawnej – od XVII w. do II wojny światowej
 - do wielkich kolekcji tematycznych dołączają: I wojna światowa (w 100. rocznicę wybuchu), Oskar Kolberg i polska literatura współczesna
 - uruchomiona zostanie **Academica** - portal dający dostęp do pełnotekstowych wersji polskich publikacji naukowych
- www.szukajwarchiwach.pl
 - pojawi się kolejne **5 mln skanów**, przekroczona zostanie liczba **14 mln** udostępnionych skanów.
 - w ponad 30 miastach m.in. Gdańsku, Krakowie i Warszawie w styczniu uruchomiono punkty konsultacyjne "Archiwa Rodzinne". Miłośnicy genealogii mogą tam uzyskać poradę, jak tworzyć archiwa rodzinne oraz dbać o zgromadzone dokumenty. W serwisie publikowane są cyfrowe kopie dokumentów.

OTWARCIA

W 2014 r. zostaną zakończone **23** projekty o łącznej wartości prawie **1,2 mld zł**, w tym dofinansowanie UE: prawie **703 mln zł**, m.in. :

- **Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku** (30 sierpnia będzie dniem obywatelskim - ECS otworzy się dla mieszkańców Trójmiasta i turystów. 31 sierpnia odbędą się oficjalne obchody rocznicy podpisania porozumień sierpniowych)
Kwota całkowita - 229 mln zł, dofinansowanie 113 mln zł
- **Gdański Teatr Szekspirowski** (jesień)
Kwota całkowita 95 mln zł, dofinansowanie 51 mln zł
mkidn.gov.pl facebook.com/mkidn twitter.com/MKiDN

- sala koncertowa **Narodowej Symfonicznej Orkiestry Polskiego Radia** w Katowicach (1 października podczas inauguracji wystąpi Krystian Zimerman. Wybitny polski pianista zagra koncert Eugeniusza Knapika)

Kwota całkowita 265 mln zł, dofinansowanie 135 mln zł

Do końca 2013 r. oddano do użytkowania **43** projekty na kwotę prawie **2 mld zł**, w tym dofinansowanie **1,1 mld zł**. W 2015 r.- **13** projektów o wartości ponad **816 mln zł**, w tym dofinansowanie prawie **431** mln zł.

W 2014 r. zakończą się również inwestycje finansowane z budżetu MKiDN, warte ok. **300 mln zł**. Otwarte zostaną m.in.:

- **Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II w Wadowicach** - kwiecień (otwarcie multimedialnej, interaktywnej ekspozycji narracyjnej, ukazującej dorobek Jana Pawła II)
koszt - 29 mln zł, resort przekazał 12 mln zł
- **Muzeum Historii Żydów Polskich** w Warszawie w jego ostatecznej formie, wraz z wystawą główną (jesień)
Koszt - 200 mln zł, resort przekazał 88 mln zł

NOWA PERSPEKTYWA FINANSOWA

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

- Największe wsparcie finansowe sektora kultury planowane jest ze środków „Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020”. Na realizację VI osi priorytetowej „Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego” przewidziano **497,3 mln euro**. Wsparciem objęte będą kompleksowe zadania związane z ochroną i udostępnieniem zabytków o znaczeniu ogólnopolskim i światowym, w tym znajdujących się na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO i liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii. Przewiduje się również realizację projektów dotyczących rozwoju zasobów kultury jako miejsc prezentacji dziedzictwa kulturowego.
- Wsparcie programowane jest także w ramach PO Polska Cyfrowa, w zakresie działań digitalizacyjnych. Z dofinansowania będą mogły skorzystać m.in. państwowe i współprowadzone instytucje kultury oraz archiwa.
- Realizacja projektów kulturalnych będzie możliwa ponadto w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (ochrona dziedzictwa kulturowego, rozwój zasobów kultury i digitalizacja zasobów kultury).

Kompleksowa termomodernizacja państwowych placówek szkolnictwa artystycznego w Polsce

Projekt zakłada kompleksową termomodernizację wybranych, prowadzonych przez MKiDN, placówek szkolnictwa artystycznego I i II stopnia. Minimalna wartość projektu to **50 mln euro**. W 2014 r. planowany jest I etap przedsięwzięcia- podpisanie umowy z NFOŚiGW na przygotowanie dokumentacji technicznej dla projektu obejmującego ponad 100 szkół.

MECHANIZM FINANSOWY EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

Program: *Promowanie różnorodności kulturowej i artystycznej w ramach europejskiego dziedzictwa kulturowego 2012-2016*

Alokacja na nabór - **16,8 mln zł.**

Do dofinansowania wybrano **24 projekty**

<http://www.eog2016.mkidn.gov.pl/pages/posts/wybrane-projekty-do-dofinansowania-w-ramach-ii-naboru-wnioskow-do-programu-129.php>

Program: *Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego*

Alokacja na nabór - **310 mln PLN**

174 wnioski przeszły ocenę formalną

Wyniki naboru będą znane **w połowie lutego**

FINANSOWANIE KULTURY

Trwałe zwiększenie nakładów na kulturę do 1% budżetu państwa było jednym z głównych postanowień „Paktu dla kultury”- umowy społecznej między Rządem RP a ruchem Obywateli Kultury, podpisanej 14 maja 2011 r. Uwzględniając dotychczasową dynamikę wzrostu środków, poziom ten - zgodnie z założeniami dokumentu - osiągnięty zostanie w 2015 r.